

Reuniunea învățătorilor români

dela școalele populare confesionale ortodoxe

din protopresbiteratele

Arad, Chișineu, Șiria, Boroșineu, Buteni, Radna și
Hălmagiu.

Organ periodic oficial

redactat

din încredințarea comitetului reuniunii de

Iosif Moldovan

președinte.

Edițiunea Reuniunii.

Abonamentul 5 coroane pe an.

Apare odată pe lună.

Arad, 1906.

Tiparul tipografiei diecesane greco-orientale române.

„Reuniunea învățătorilor“

organ oficios

apare odată în fiecare lună

Abonamentul anual e 5 cor.

se solvește anticipative la adresa casarului reuniunii *Iuliu Grofșorean* învățător în Galsa p. u. *Világos*.

Manuscriptele

sunt a se adresa redactorului *Iosif Moldovan* director școlar în Arad Piața *Tököly* Nr 8.

Rugăm pe tot românul de inimă, a sprigiui acest organ al școalelor române.

Ofertele mărinimoase, pentru fondul de editare al organului nostru, sunt a-se trimite la adresa casarului reuniunii.

Onoratele redacțiuni sunt rugate a ne trimite foile în schimb. Foile primite le păstrăm pentru biblioteca reuniunii.

Anunțuri se fac în mod foarte răstrâns și să plătesc anticipative: șirul 50 fil. Jumătate pagina: 12 cor. O pagină întreagă: 20 cor.

Teodor Ceontea.

Școala română e în doliu!

Dascăli români, îmbrăcați haine de jale, căci izvorul luminei voastre s'a stins. Urzitorul fericirii voastre a încetat. Cel ce a infiltrat în voi dragostea de neam și biserică, a apus pentru vecie.

Profesorul distins al preparandiei române ort. din Arad, dascălul dascălilor, tatal învățătorilor români. Cel dintâi membru de onoare al Reuniunii noastre învățătorești, o inteligență mare, o inimă caldă și iubitoare, o energie de fier, lucrătorul cel mai neobosit, exemplul viu al învățătorilor români **Teodor Ceontea**, jertfa sfintei sale misiuni a părăsit altarul culturii, catedra profesorală și onorificul fotoliu prezidial al Reuniunii, la cari cu mare abnegațiune, multă rutină și strălucite succese a servit aproape 3 decenii.

S'a născut în comuna Deda din Transilvania la 10 Aug. 1846, din părinți țărani.

După ce a terminat în mod distins gimnaziul din Blaj, marele mitropolit Șaguna, apreciând deosebitul lui talent, l-a trimis la filosofia din Graz, apoi la Viena. La anul 1876 la expresă invitație a Excelenței Sale actualului mitropolit

Ioan Metianu, a ocupat catedra profesorală la institutul pedagogic din Arad, pe carele împreună cu mult iubitul său coleg fericitul *Dr. Lazar Petrovici*, — primindu-l dela îmbătrâniții profesori *Alexandru Gavra*, *Dr. Sándor* și *Ioan Russu*, — l-au reorganizat conform recerințelor moderne, dând neamului și bisericii învățatori, cari înzestrați cu frumoase pregătiri, poartă cu demnitate jugul greu al apostoliei, în aceste timpuri grele.

Teodor Ceontea s'a distins în viață și ca scrietor, colaborând la epocala operă »*Enciclopedia română*« și aproape la toate jurnalele românești contemporane. Dintre scrierile lui șpețiale amintim aci: »*Creațiunea și desrollarea spirituală primitivă a omenimei. Arad 1877*«. — *Pluralitatea lumilor locuite. Arad 1887*«. — *Compendiu de Geografia universală. Arad 1888. ed. III. 1895*«. — »*Aritmetica. Arad 1884*«.

În viața socială bisericească încă au purtat roluri însemnate, fiind ales în decursul mai multor perioade de deputat sinodal eparhial și la Măritul congres național bisericesc.

Iubirea față de chemare, nu l-a despărțit de elevii săi nici după ce aceia au părăsit institutul și au intrat în viață. Unde numai era vorba de școală și învățatori, acolo *Teodor Ceontea* era între primii luptători, cu fapta și cu cuvântul. Luptând cu însuflețire pentru drepturile acestora și pentru arădicarea lor la locul ce le compete în viață. Reuniunea învățătorilor întemeiată pe la anul 1873 sub prezidiul Magnificenței Sale Dlui *Vicențiu Babeș*, în anul 1884 l-a ales de al II-lea, iar în 1887 de primul v.-președinte,

dându-i teren mai vast întru dezvoltarea programului său de muncă.

În anul 1890, emancipându-se învățătorimea de sub lanțurile umilitoare ale trecutului, se organizează din nou, alegând de președinte pe *Teodor Ceantea*.

În această calitate, în prima adunare generală prezidată de dânsul în anul 1891, pune în discuție *Regulamentul de organizare* din care s'a dezvoltat mai târziu »Statutele aprobate de Ven. Consistor și provăzute la anul 1897 și cu clauzula de aprobare a Înaltului Guvern.

Muncit de dorul de a vedea întrupată și în învățători însușirea cea mai aleasă cel caracterizată »iubirea de neam și biserică«, introdu-se uzul de a se prezintă membrii Reuniunii înaintea deschiderea adunării generale la chemarea Duhului sfânt în biserică.

Spre ai deprinde la activitate și prin aceasta la câștigarea destoiniciei în înmanuarea metodelui, au împărțit materialul de învățământ în 7 grupe, după cele 7 despărțăminte protopopești, și fiecare grupă în prelegeri, preocupând toți membrii Reuniunii și ținându-i în continuă activitate.

În urmarea acestora i-a succes a promovă cunoștințele speciale ale învățătorilor, ai deprinde și îndemnă la continuă activitate, a potența interesul lor față de chemare și în sfârșit a-și câștigă adorațiunea acestora.

După o activitate de 27 ani, munca spirituală prea încordată ia zdruncinat sănătatea în așa măsură, încât în anul 1903 au fost silit a

se retrage de pe câmpia vastă a activității sale, iar acum spre cea mai mare durere a noastră și a adoratei sale familii — Vineri în 15/28 Decembre seara la 10 oare a adormit în Domnul.

Înmormântarea s'a făcut Duminecă în 17/30 Decembre 2 ore p. m.

La actul funebral, în semn de recunoștință și adâncă Venerațiune sa prezentat și S. Sa prea bunul nostru Episcop diecezan *Ioan I. Pap.*

Prohodul săvârșit în capela seminarială a fost pontificat de intimul său amic și fost director I. P. Cuv. Domn arhimandrit și egumen al mănăstirei Hodoș-Bodrog, Augustin Hamsea, însoțit de actualul director seminarial P. Cuv. Sa protosincelul *Roman R. Ciorogar*, protopopul V. Beleş, preoții: Gavril Bodea și N. Vesalon, apoi diaconii profesori: Dr. Iustin Suciu, Dr. Teodor Botiș și Nicolau Mihulin. .

După terminarea prohodului, pontificantele Arhimandrit Augustin Hamsea, adânc impresionat, a rostit o cuvântare, în care a descris laborioasa viață a scumpului defunct, apostrofând toate momentele mai însemnate și calitățile lui alese în raport cu biserica, neamul, reuniunea învățătorilor și familia sa pre carea o recomandă în grijirei și grației bunului părinte episcop.

În poarta mare a seminariului, s'a luat dela dânsul rămas bun, în numele corpului profesoral Dl profesor Nicolau Mihulin, iar în fața mormântului la parentat în numele Reuniunii noastre învățătorești Dimitriu Popovici învățător și director școlar în Cuvin.

Conductul funebral la deschis tinerimea institutului pedagogico-teologic sub Ilamura neagră, urmata de impozantul cor seminarial sub conducerea profesorului Trifu Logojan.

Au urmat preotimea incunjurata de scolarii ministranti, apoi trasura cu cununile, si carul mortuar, dupa care veniau membrii familiei, corpul invatatoresc si numerosul public in sanul caruia am vazut reprezentantii bisericilor si autoritatilor si aproape intreaga inteligenta romana, in frunte cu domnii deputati Vasiliu Goldis si Stefan C. Pop, cari spre cea mai mare recunostinta a noastra, au petrecut pe marele nostru profesor — pedestru — pana la mormant.

Dintre invatatorii prezenti in frunte cu prezidentul Reuniunii *Iosif Moldoran*, invatator director scolar si asesor konzistorial amintim aici pe domnii: Nicolau Stef, Iuliu Grofsocean, Dimitrie Popovici, Augustin Botoc, Pavel Botco, Ioan Simu, Liviu Papp, Georgiu Popovici, Dimitrie Olariu, Terebent, Dimitriu Iliș, I. Rosu, Cociu, Pavel Darlea, Iuliu Putici (Lipova), I. Neamtu (S. Miclausul mic) Solomon Jurcoane, Vasiliu Zab, Stefan Stef, Nicolau Cristea, Savu Mihuta, Caba, Pleș etc. etc.

Spre a completa raportul si a informa cat mai esact cetitorii organului nostru, cari din cauza departarii n'au putut participa, la acest act pe cat de trist tot atat de sfant pentru noi, de incheiere facem amintire si de cununile puse pe sicriul scumpului nostru defuact:

»Adoratului și în veci neuitatului meu soț«,
Jalnica soție.

»*Celui mai bun tată*«
Emil, Minerva și Felicia.

„*Primului membru onorar și valorosului președinte*“
Reuniunea inv. . . ppopiatele aradane I—VII.

»*În mâinile tale îmi voi pune sufletul meu*«. Ps. 30. 5.
Colegului Teodor Ceontea. Corpul profesoral...

»*Distinsului profesor*«
Tinerimea institutului teologico-pedagogic.

»*Iubitului cumnat*«
Familia Bocșan.

»*Iubitului cumnat și unchiu*«
V. Paguba, Dr. V. Paguba și familia.

»*Iabitului unchiu*«
Dr. Ciordaș și familia.

Dormi în pace suflet nobil, fie-ți amintirea
vecinică. Iar scumpilor tăi rămași aici recuno-
ștința noastră și bunătatea lui Dumnezeu să le
tindă mângăere.

Moartea lui Optum.)*

(1031).

*Și manta neagră-u nopții se trage până'n cale,
Și cără colo'n peșteri în cuibul destinat;
Căci luna'n car de raze își face lungă cale
Pe holta cea azură prin aer parfumat.*

*Zefirul fură liber nectar din floricele,
Și zboară cu mândrie pe-a criurilor hotar;
Morfeu împarte risuri stropite cu plăcere,
Și dă la toți să guste din dulcele păhar.*

*Optum cel duce tare, pe brate de vioare,
Colo sub cerul liber croiește planuri mari;
Pe fruntea lui să scurge o vale de sudoare,
Căci nu mai vine zina să sti gă pe barbari.*

*Bazat pe-asa oștire încinsă toată'n fală,
Nici vrea ea să mai știe de cel ce l'a tradat;
Sigur că va culege coroana triumfulă
Și beat de fericire adoarme desmerdat.*

*Dar... tabăra dușmană continuu meditează
La modrul cum viața de moarte și-ar salta;
Tiranul încă geme, suspină, lăcrimează,
Căci fapta lui mârșavă mormântul i-a săpă.*

*Un vis de aur vede ființa infernală,
Și 'ndată... părăsește palatul lui Morfeu;
Semnal resonă tromba spre repede năvală,
Cinad se pune'n frunte cu negru planul său.*

*Cum bubuie natura când e furtună mare,
Când suflă uragane prin codrii și câmpii:
Asu de crud resonă trombetele mughiure,
Cinad păsește fulnic cu oare-câte mii.*

*) Prima încercare cu care autorul păsește în publicitate.
Red. »Familiei« 1870.

Și caii lor nechiază, și spumă de turbare,
Și sfera parfumată se umple de fiori;
Ostirea românească repaos dulce are,
Și 'n brațul fericirii așteaptă d'albe zori.

Săgeata dusmanoasă își spală-a ei rugină
În sângele ferbinte a cătorca Români;
Un nuet surd să 'naltă prin sfera aerină,
Optum provoacă bravii să frângă pe dușmani.

Și lupta este cruntă... războiul vai! sădește
Câmpia cea brulantă cu oase de eroi;
Vioara 'nghite sânge... iar Tisa se roșește.
Și Domnul Murășanei se află 'n mari nevoi.

A lui ostire bravă devine 'n confuziune,
Căci fulgerul trădării adânc o-a săgetat;
Voinicii cad în sânge... e mare periciune...
Oinad! Cinad! Pricește la negrul tău păcat!

Luna pe față-și trage o mantă funebrală,
Și-un nor încinge-azurul cu fulger procvăzut;
Optum lovit în frunte de mâna criminală,
Ah! iată-l cal'e'n sânge... să face tină... lut!

Torenții cei de sânge fac unde spumegoase
Și crini, vioare 'neacă. O! ce măcel turbat!
Câmpia ceu sădită cu roze grațioase
Devine sceda tristă sub cerul spulbărat.

Cum zac prin codrii frunze lovite de orocele,
Așa scaldati în sânge Români zac striviți;
Și alor spirite pie, plâpânde, tinerele,
Trec râul nemuririi la crinii înfloriți.

Cetatea Murășană își perde-a ei numire
Prin mâna trădătoare hotează-ză de nou...
Preotul cugetării ne spune cu-uniliră
Aceasta scenă tristă, acest fatal tablou.

Teodor Ceanteu.

La mormântul lui Teodor Ceontea.

*Onorați Domni!
Jalnici ascultători!*

»Fericiți sunt acei oameni, cari trăind, au știut să se pregătească — pentru ora cea tainică a sfârșitului, în care sufletul se înalță spre sferele cele necunoscute a-le vecinicii, lăsând celor ce rămân, amintirea faptelor lor, săvârșite«.

*Onorați Domni!
Jalnici ascultători!*

Ne-am întrunit astăzi aici, pentruca cuprinși de adâncă stimă și venerațiune, să dăm tributul nostru de recunoștință unuia dintre cei mai distinși și mai bine meritați fii ai bisericei și a neamului nostru. Ne-am întrunit astăzi aici, pentruca să dăm tributul nostru de stimă și de recunoștință aceluia, care cât timp dat i-a fost de prevedință ca să petreacă între noi, aici pe pământ, a fost fala și mândria școalei române. Ne-am adunat noi dascălii români din aceasta mândră dieceză, și prin noi Reuniunea noastră învățătorească din protopopiatele aradane I—VII, a cărei prezident și membru de onoare a fost răposatul în Domnul, pentruca cuprinși de adânc doliu, să depunem lacrimi sinceri de durere pe mormântul dascălului dascălilor, pe mormântul fostului prezident și membru de onoare a Reuniunii noastre învățătorești, părintelui și profesorului iubit.

*On, Domni!
Jalnici ascultători!*

Teodor Ceontea, acest prototip al muncii și inteligenței, nu mai există astăzi între cei vii. Stejarul falnic de odi-

nioară a căzut astăzi la pământ, strivit și răpus de tirana și nemiloasa moarte, sub povara unei munci cinstită și laborioasă.

Plângi dar școală română! Lăcrăma-ți voi dascăli ai neamului. Da, să plângem cu toții, șiroae calde de lacrimi să vărsăm!

Să vărsăm șiroae calde de lacrimi pe mormântul iubitului și neuitatului profesor Teodor Ceontea, pentru că grele timpuri străbatem. Actualitatea ni-e martore. Ea e dovada vie și pipăită, că într'adevăr grele și pline de suferințe timpuri trăim. Și după semnele ce se arată, vor urma timpuri și mai grele și numai atunci vom simți și mai mult golul, ce la lăsat ilustrul nostru profesor Teodor Ceontea. De aceia am și venit astăzi aici la mormântul lui, pentru-ca pe lângă prezentarea stimei mulțumitei și a respectului nostru, aducându-ne aminte de munca lui cinstită, de truda lui, de suferințele lui, și de victoria lui, aici în fața mormântului, să ne purificăm inimile, să ne întărim sufletele și să ne oțelim voințele, să luăm duh de viață datător!

On, Domni!

Jalnici ascultători!

Cine a fost Teodor Ceontea? Teodor Ceontea a fost bărbatul faptelor. El a fost unul dintre acei rari bărbați, care vecinic va stă ca exemplu de împlinire a datoriei și de voință neobosită. Teodor Ceontea a luminat cu făclia muncii, cu făclia dragostii, cu făclia datoriei și și cu făclia dorinței timp de peste 25 ani, și din această lumină ce a răspândit, dragostea lui mare de biserică și neam, au născut fapte, cari glorie neperitoare fac școlai române. El nici odată n'a trăit pentru sine. Persoana lui pentru dănsul nu exista. Școala română, și interesele ei a stat totdeauna mai presus de el și interesele lui. El în tot timpul vieții a fost ca o luminare, care arzând sa consumat pe sine, pentruca să lumineze altora. Prelegerile sale de model vor rămânea vecinic întipărite în mintea și

inima noastră, a foștilor săi elevi, ca tot atâtea izvoară de viață intelectuală și morală. Vorbea atât de frumos, cu atâta convingere și căldură; îi ședeă atât de bine la catedră, iar învățământul îl reprezenta cu atâta tărie, putere și demnitate, încât se vedeă a fi născut de profesor! Dar ce vorbesc numai de acestea? Iată, diecesa întreagă și reuniunea noastră învățătoarească ne sunt mărturie deplină. Nu este colț în întreagă dieceza unde să nu se sâmtă activitatea prea laboriosului, a iubitului profesor Teodor Ceontea. Ne-a creat atâția bărbați: preoți, învățători etc., cari astăzi în aceste timpuri grele și pline de ispite, muncesc din greu, după exemplul prea demnului lor magistru și învățator, la mărirea și întărirea bisericii și a școlii noastre și prin aceste la mărirea și întărirea scumpului nostru neam.

Reuniunea noastră învățătoarească, iarăși e strâns legată de numele lui, pentrucă el a fost întemeetorul, el a fost organizatorul, el a fost reorganizatorul, el a fost președintele ei. Un lucru mai de însămnătate nu s'a făcut în reuniune, fără ca acela să nu aibă cuprins în sine numele Teodor Ceontea. Iată dar pe scurt, cine a fost Teodor Ceontea!

On. Domni:

Jalnici ascultători!

Néamul, biserica și școala noastră românească a ajuns așa dar în greu doliu, pentrucă prin trecerea la cele eterne a iubitului profesor Teodor Ceontea, a perdut pe un fiu credincios și distins, iar școala română a ajuns în greu doliu, pentrucă prin trecerea la cele vecinice a iubitului profesor Teodor Ceontea, a pierdut pe unul dintre cei mai distinși și mai vrednici reprezentanți ai ei, care prin puterea spiritului său și prin dragostea lui mare de muncă, a cărui jertfă a și căzut, a ridicat mult, foarte mult cinstea și vaza ei.

Teodor Ceontea întru adevăr a trăit o viață, încât cu drept cuvânt putem zice despre el: »Fericii sunt acei

oameni, cari trăind a știut să se pregătească pentru oara cea tainică a sfârșitului, în care sufletul să înalță spre sferele cele necunoscute ale vecinicii, lăsând celor ce rămân, amintirea faptelor lor desăvârșite».

On. Domni!

Jalnici ascultători!

Numele Teodor Ceontea, va înfrumșetă cu multă demnitate paginile istoriei noastre culturale naționale. Deosebit va înfrumșetă cu multă demnitate paginile istoriei institutului nostru pedagogic-teologic din Arad, unde timp de peste 25 de ani a muncit din greu și cu o rară abnegațiune și punctualitate. Tot asemenea va înfrumșeta cu multă demnitate și paginile istoriei Reuniunii noastre învățătoarești, unde a făcut și creat totul. Iar pomenirea lui va fi vecinică, după zisa lui Horațiu: »El încă în viață ș'a clădit monument mai tare decât bronzul și marmora».

In veci amintirea lui.

Dimitrie Popovici

învățător, prim secretarul Reuniunii.

La sicriul profesorului preparandial

Tecder Ceantea.

S'a frânt...

*O creangă desfăcută de vechea sa trupină
Plecas'e'n jos pe Murăș, ca omul ce suspină
Să-și aște-un adăpost.*

Și s'a 'ntâlnit în cale c'o ceată de copii:

*— „Mergi unde, creangă dragă, și spune d'unde vii,
Și care-i al tău rost?...”*

Nu cumva cauți grădină p'al Murășului mal?...

— „Ba, da! Chiar la Arad mă duce al său val:

Al vostru sunt, voană-s trimis.

Și Tatăl sfânt așa mi-a zis:

Să stau cu voi, să cresc cu voi,

Să fac din voi atâți eroi

Pe cât Națunea mi-a cerot.

Și datorința mi-am făcut!

Un sfert de veac aici am stat

La postul meu, ca un soldat!

Voi știți că pentru ce-am tuțlat:

Voi știți cu ce v'am adăpat;

Voi știți că creangă am sosit,

Stegar bătrân am 'nlocuit*),

*) Pe fericitul Director Alexandru Gavra.

Și pentru voi, m'am mistuit!
 Și nu v'am dat ce n'am putut,
 Dar datu' am tot ce-am avut!
 Și nici când nu m'am odichnit,
 Pân' a nu face ce-am dorit:
 Să las în urma mea o ceată
 De dascăli, bine-închiegată.
 Și dac' aceasta am ajuns,
 Mă duc cu fruntea 'naltă sus
 La tatăl cel ce m'a trimis
 Să-i spun: Părinte! ce mi-ai zis
 Am împliniț cu scumpătate.
 Te rog, mă iartă de păcate.

Adio!... ai mei... un bun rămas
 Vă zic la urmă — și vă las!...
 S'au dus bătrânii, merg și eu.
 Cu voi rămâne Dumnezeu
 Să vă scutească 'n brațul său!!"

Nicu Stejărel.

Numărul „12“.

Tractarea metodică după metoda lui Grube*).

Anunțarea țintei!

Băgați da seamă! Astăzi vom încuța să numărăm câte luni are anul! Ce vom învăța astăzi spune tu Ardelean? Astăzi vom învăța să numărăm lunile anului.

1. Pregătirea (analiza).

Ce număr am învățat noi mai pe urmă se ne spună Mitrea?... Mai pe urmă am învățat numărul 11. Numără 11 bile la mașina de socotit!**). Numără acum »11« bătișoare S. !... Acum scoateți-vă tăblițele și faceți pe ele »11« puncte!... Apoi »11« linii!... Așa e!... Numără tu X. dela 1—11 !... Bine!... Acum numără tu Y. dela »11« îndărăpt!... Dar ce număr urmează după 5?... Dar după 8?... Ce număr se află înaintea lui »11«?... Așa e!...

2. Predarea proprie.

Câte bile am scos eu acum afară, să ne spună X. ? (D-ta ai scos 11 bile afară.) Dar acum câte am scos. Acum ai scos una. *Insemnați-vă! 11 bile cu o bilă fac 12 bile. Cât fac 11 bile cu o bilă?...*

Câți fileri am eu, iată îți dau ție X. unul câte unul și tu îi numără. (Învățătorul îi dă 11 fil.). Câți fil. ți-am dat eu acuma?... Dar acuma câți ți-am eu dat? (Inv. îi mai dă unul). Așadară câți fil. ți-am dat? (D-ta mi-ai dat 11 fil. și 1 fil.). Cât fac dară fil. 11 cu 1 fil.?... (11 cu 1 fil. fac 12 fil.). (Tot așa facem cu »puncte«, apoi cu »linii«). Acum băgați de seamă! Noi am văzut, că 11

*) Prezentată alun. gener. din Peceica de Nicolau Hărduț, învățător în cînța, protopopiatul Hălmașiu. Adnex la protocol sub G.

***) Răspunsurile școlărilor să subînțeleg.

bile cu o bilă fac 12 bile, 11 băt. cu 1 băt. fac 12 băt., 11 fil. cu 1 fil. fac 12 fil., 11 linii cu 1 linie fac 12 linii, 11 puncte cu 1 punct fac 12 puncte; *De aici învățăm, că 11 cu 1 sunt »12«*. Așa dară cât e 11 cu 1? Să ne mai spună încă odată Ardelean, cât e 11 cu 1? Așa e! Acum ziceți cu toții: 11 cu 1 fac »12«. *Insemnativă!* Câți fil. pun eu acum pe bancă. Să numere N.? *Băgați bine de seamă!* *In loc de 1 fil. noi mai zicem și o unitate,* cum mai putem zice?... Fiindcă am pus tot câte un fil. Apoi câți fil. am pus eu pe bancă? Așadară de câte ori am pus eu tot câte o unitate? Și câte unități am pus? Câte unități sunt în Nr. 12? Așa e! bine!

3. Adaugerea. *Băgați de seamă!* Câte trăsuri sunt aici?... Dar aici?... Cât face 1 t. cu 11 t.?... Câte bile sunt aici?... Dar aici?... Cât fac 11 b. cu 1 bilă?... Așa e! Ascultați!)Tema practică). Nicolicița are 10 fil. iar P. are 2 fil. Câți fil. au ei amândoi? Cât fac 10 cu 2? I. are dela tatăl său 8 fil., iar dela mamăsa are 4 fil. Câți fil. are el de toți. Să ne spună I.? Cât face 8 fil. cu 4 fil.? Așa e!

Abstracțiunea. *Băgați de seamă!* Noi am zis: 11 cu 1 fac 12, 10 cu 2 fac 12, 8 cu 4 fac 12. Acum eu vă scriu aceasta aici pe tablă iac' așa: 11 cu 1 fac 12. Cetește tu A. ce am scris eu pe tablă? *Acum însemnativă bine!* *Eu în loc de cuv. »cu«* voi pune un semn pe care de câte ori îl veți vedea totdeauna să-i ziceți »cu«, *semnul acesta este o »+«* dreaptă. Așa!... Cum trebuie să ziceți semnelui acestuia?... *Acum băgați de seamă!* *Eu voi scrie aceasta acum așa, că voi pune semnul acesta »+«* în loc de cuvântul »cu«. iar semnul »=« în loc de cuv. **fac**, și atunci vom ceti așa: »11+1=12«. Cum vom ceti?... Ce am zis noi, cât fac 10 cu 2 să ne spună X?... Acum vină tu la tablă Y. și scrie aceasta cu semnele cu care le-am învățat!... Așa e!... Bine e!...

Subtragerea. *Băgați de seamă!* — Câte puncte am făcut eu acum pe tablă? Să ne spună Y... D-ta ai făcut 12 puncte... (Învățătorul șterge un punct).

Câte puncte am șters acum? Să ne spună X... Și câte puncte au mai rămas?... Dacă din 12 puncte ștergem unul câte mai rămân?... Așadară câte ne mai rămâne dacă din 12 luăm unul?... Numără tu B. câte bile scot eu afară acum? (D-ta ai scos 12 bile). Câte am scos?... *Băgați de seamă!* Acum din acestea 12 bile pun 2 bile la o parte. Câte bile am pus la o parte?... Câte bile au mai rămas aici? Să le numere Y?... Așa dară dacă din douăsprezece bile luăm 2 bile câte mai rămân? Apoi dacă din 12 luăm 2 cât mai rămân X?... *Băgați de seamă!* Am zis ca dacă luăm 1 din 12, ne mai rămân 11; după aceea am zis, că dacă luăm 2 din 12, ne mai rămân 10. *Insemnațivă!* Eu vă scriu aceasta pe tablă eacă așa: **1 din 12 fac 11**. Cetește ce am scris eu acum pe tablă Y?... *Băgați de seamă, eu în loc de cuv. »din« voi pune un semn, pe care de câte ori îl veți vedea, totdeauna să-i ziceți »din«.* Semnul acela este o **—**. Cum trebuie să-i ziceți?... *Iar în loc de cuvântul »fac« voi pune semnul care l-am învățat mai înainte, adică semnul acesta »=« și atunci vom scrie așa: 1—12=11.* Cum vom scrie Y? Ce am zis: cât ne mai rămâne dacă luăm 2 din 12?... Acum să vină la tablă X. și să ne scrie aceasta pe tablă. Cum vei scrie tu X?... bine!...

Teme practice. 1. I. Are 12 fil. din acestia 12 fil. cumpără mere de 2 fil. Câți fil. i-a mai rămas lui I.? 2, Nicolae are 12 mere, din acestea dă 4 la fratele său, câte mere îi mai rămân?...

Multiplucațiunea. *Băgați de seamă!* Câte bile trag eu de pe sârmă? Numără tu Y?... Copilul numără unu, doi, trei... doisprezece. Câte bile trag odată? Câte o bilă. De câte ori am tras eu câte o bilă?... Așadară de 12 ori tot câte o bilă, câte bile fac?... Eu îți dau ție X. băticelele acestea tot câte unul... Câte băt. ți-am dat?... Câte băt. ți-am dat odată? De câte ori ți-am dat tot câte un băt?... Așadară, câte băt. am dat eu lui X?... Așadară de 12 ori tot câte 1 b. câte băt. fac?...

*Băgați acum bine de seamă! Noi am zis, că de 12 ori câte o bilă fac 12 bile, după aceea am mai zis, că de 12 ori tot câte un băț, face 12 băț. De aceea învățăm: **că de 12 ori 1 fac 12.***

Zice-ți cu toți aceasta! Așa e! Acum băga-ți de seamă! Eu îți voi da ție Y. tot câte 2 fil., iar tu să numeri că de câte ori îți dau eu ție câte 2 fil.!... De câte ori ți-am dat tot câte 2 fil.? Acum numără câți fil. sunt de toți?... Câți fil. sunt?... Și de câte ori ți-am dat eu acești 12 fil.?..., Așadară cât fac de 6 ori tot câte 2 fil.? Încă odată să-ne spună Y.!... (Tot așa urmăm cu 3, apoi cu 4...).

*Insemnați-vă! Noi am zis că de 12 ori 1 fac 12, de 6 ori 2 fac 12. Acum eu voi scria aceasta pe tablă, iacă așa: **de 6 ori 2 fac 12.** Ce am scris eu pe tablă A?.. Băgați de seamă! Eu acum în loc de cuv. »ori« voi pune un semn pe care de câte ori îl veți vedea, tot deauna să-i ziceți »ori«. Acel semn este »X« (o cruce plecată). Așadară ce semn voi pune în loc de cuv. »ori«? Să ne spună Y.?... Atunci vom scrie așa: »6X2=12«. Cetește acum ce am scris eu pe tablă? Așa e!... Bine e!...*

Teme practice: 1. A. capătă dela tatul său 3 fil., dela mamă-sa iarăși 3 fil. și dela unchiul său iarăși 3 fil. Dela câți oameni a primit A bani? Câți fil. a primit dela unul?... Așadară de câte ori a primit el câte 3 fil.?... Câți fil. a primit de tot? Așadară cât e de 4 ori 3 fil?.. Așa e!...

2. I. capătă dela 3 oameni 12 pere, dar așa că dela fiecare capătă câte 4 pere? De câte ori a căpătat el câte 4 pere? Și câte pere a căpătat de tot? Așadară cât fac de 3 ori câte 4 pere? Așa e!

Divisiunea. Ce am eu în mână să ne spună Y? (D-ta ai în mână bălișoare). Câte b. am eu în mână, să le numere A.? D-Ta ai în mână 12 bălișoare. Acum băgați de seamă! Eu voi împărți acestea 12 b. între 12 școlari, iată le și dau... Câte b. a primit unul să ne spună X.?... Care are mai multe b.?... În câte părți am împărțit acelea

12 b.?... Și câte sunt într'o parte de aceasta? Așadară cât face a 12 parte din 12?

Băgați de seamă! Eu am la mine 12 fileri. Să-i numere B.!... Acum acești 12 fil. îi împart între 6 școlari iată le dau tot câte 2 fil. la fiecare! Câți fil. am avut eu să-mi spună C.?... În câte părți am împărțit eu aceștia 12 fileri? Și câți sunt într'o parte? Așadară cât e a 6 parte din 12? *Insemuțați-vă!* 12 împărțit în 12 părți, o parte de aceasta are 1. Cât are o parte ziceți cu toții? Așa e! Iar dacă pe 12 îl împărțim în 6 părți, o parte de aceasta are 2. Cât? Ziceți cu toți! Așa e!

Băgați bine de seamă! Acum aceasta o voi scrie pe tablă așa: **12 împărțit în 6 părți face 2.** Ce am scris eu pe tablă Y.?... *Insemnațivă!* În loc de cuv. »**împărțit în**« voi pune un semn pe care de câte ori îl veți vedea tot deauna să-i ziceți »**împărțit în**«, iată semnul acesta »:«. Cum trebuie să-i zicem?... Să ne spună Y.?... Acum ziceți cu toți! Atunci vom scrie așa: $12 : 6 = 2$. Cum vom scrie? Să vină la tablă D. să scrie și el. Așa e!

Teme practice. 1. E. are 12 nuci. Aceste 12 nuci le împarte la 6 școlari; câte nuci primește un școlar?

2. F. are 12 fil., aceștia 12 fil. îi împarte la 4 copii, câți fil. primește unul?

3. G. are 12 prune și le împarte la 3 băieți, câte prune capătă unul?

Aplicarea. Câte bălicele am eu în mână. Să le numere Y.?... D-Ta ai în mână 10 bălicele. Câte am mai pus cătră acele 10? Cătră acelea 10 ai mai pus 2. Așadară cât face 10 cu 2? Câte bile am tras eu aicea? Din acestea câte am pus la loc? Câte a mai rămas? Așadară câte ne mai rămâne dacă luăm 4 din 10? Câte bile am pus eu aicea? De câte ori am pus eu câte 4 b.? Cât fac de 2 ori câte 4? Câți fil. am eu în mână? Eu aceștia îi împart în 3 părți, cât să vine la o parte? (La o parte să vine 3). Așadară cât e a 3 parte din 9?

Școala practică.*)

Unul dintre principiile cardinale ale didacticei moderne este principiul : *învățământul are să fie practic !*

A mai stărui asupra însemnătății acestui principiu este absolut de prisos : toți bărbații de școală îl aplicăm, într'un grad mai mare sau mai mic, fiecare după părerea sa individuală, după modul său de raționare.

Sub noțiunea »practic« să înțeleg atâtea lucruri în pedagogie, câți pedagogi sunt ; câți oameni atâtea păreri.

Neconștient că învățătorul, care bunăoară, va propune numai superficial geografia patriei și la dincontră va propune cu predilecție geografia țărilor și continentelor, — zic acel învățător încă este de credința, că a săvârșit un lucru practic. Tot așa și acela, care la învățământul aritmeticei să va învățti pe lângă exemple abstracte de nici un folos pentru viață, și va negliga exemplele practice. Și așa și la limba română acela, care va stărui mai mult pe lângă reguli seci și va neglige graiul viu, compunerile practice etc. etc.

* * *

Școala modernă are chemarea unui bun medic, care înainte de a se apuca de operația pacientului său, face diagnoza morbului, și cu cât află morbul mai cronic, cu atâta înșinge mai adânc cuțitul, cu atât curăță mai temeinic rana.

Dacă vom studia temeinic întreg sistemul nostru de învățământ, vom afla că relele, cari bântuie școala modernă sunt trei : *materiile abstracte*, de aici apoi *surmenajul* și *starea mizeră a învățătorilor*.

*) Disertațiune celită în adunarea generală din Pecica de Iosif Stanca învățător în Roșia protop. Rădnei. Adnex. la protocol sub H).

Este tipic întreg modul de cugetare al Românului cu privire la școala noastră populară. Este proverbială *ignoranța, ura*, adeseori chiar *brutalitatea* față de aceasta instituțiune atât de binefăcătoare în fond pentru el.

Fenomenul în sine e explicabil. Vitregitatea veacurilor, cari au ținut pe Români în lanțurile robiei și ale întunerecului, trecerea bruscă dela »azi-buchile« omoritoare de spirit la starea de surmenaj, a fost motive destul de eclatante pentru poporul nostru ca să se desguste pentru multă vreme de școală. I-a fost într'adevăr prea amară înșelăciunea: în loc să se trezească cu ceva folos practic din câțiva ani de școală, s'a ales adeseori cu slăbirea facultăților intelectuale la elevii cei talentați și cu o ură nefermărită față de învățatură la cei mai puțin talentați. Din aceasta anomalie a urmat adeseori alt rău: vexarea învățătorilor, cari la rândul lor au recurs la mijloace de »îndreptare«, la nuiăuă. De aceste datini nu ne-am dezbrăcat total nici până astăzi, cu toată »civilizația« închipuită, care atrage după sine atâtea dezaastroase urmări.

Dacă vom studia firea omului vom afla, că aceasta nizește, că din orice acțiune să tragă cât mai curând folos practic, și aceasta nizuință să observă mai ales la poporul de rând, la poporul nostru, care e copleșit de atâtea nevoi și năcazuri. Noană învățătorilor ni-se dă adesea ocaziune, să ni-se arunce cele mai crude adevăruri în față, din partea poporului nostru, de multe ori fără să ne gândim la ele, și nu totdeauna pendente de voia noastră. E ceva lucru de mirat? Un om, care a învățat numai »azi-buchile« pe cari le-a și uitat în pripă și care s'a ales numai cu »Tatăl nostru« și cu »Credeul«, să nu se desguste, să nu se revoalte chiar, pentru atâtea harabăbură de învățatură? Ce legătură poate să fie între »azi-buchi« și între cursurile de Matematici, de Geografie și chiar de Limba română de astăzi? Ce punte de trecere între aceste două epoci antagoniste, dela starea barbară la starea grăbitoare după lumină, la epoca de surmenaj? Cum putem pretinde ca Românul să se însultească pentru lucruri, cari nu

stau aasolut nici într'o legătură cu modul său de viață? Pentru ce trebuie, bunăoară, ca un elev din școala poporală să afle datul în care vor căde Paștile în anul viitor? Poate, vrem să facem din el astronom, sau să redacteze calendare? Pentru ce faptele atâtor regi, fără ca să poată afla legătura dintre cauze și efecte? Pentru ce atâtea reguli gramaticale? Trebuie-i Românului fraza, perifrază, period, pe cari mulți oameni cu maturitate nu le știu aplica? Trebuie-i elevului țări, continente, pe cari le confundă reciproc, ca la urma urmelor să nu știe nimic? Timpul fizic, puterile psihice ale elevului, încărcarea materialului și frecventarea neregulată nu ne eartă o aprofundare mai temeinică, din care resare judecata clară, activitatea spontană a elevului, și din aceasta anomalie indiferența fenomenală a părinților față de școală. Ca să se însufletească Românul pentru școală, trebuie să o înțeleagă; iar ca să o înțeleagă, aceasta trebuie să se coboare la el, ca să-l înalțe la sine.

Românul înțelege ca băiatul lui să se roage, pentru că așa a învățat dela moși-strămoși, va să zică are dispoziție pentru aceasta, dar nu pricepe de ce să-i umpli capul cu atâtea învățături, de care el nu va avea folos în viață.

Fără îndoială că între epoca de indiferență totală, aproape barbară, de care ne desparte abia câteva decenii și între epoca de surmenaj în care am ajuns la apogeu, trebuie căutată o punte de trecere, ca să nu facem un pas atât de riscat și în fond atât de dezastros. Trebuie o epocă de *tranziție* în care nu atâtea *învățături* ci mai multă **iubire**, nu atâtea *frământare* ci mai multă **prudență**, nu atâtea *teorie* ci mai multă **praxă** să se facă!

Este într'adevăr ceva revoltător, că noauă Românilor, un popor eminentamente agricol să ne lipsiască în mod așa simțitor plugarii harnici. Elevului în școală i-s'a dat atâtea teren prin multa învățatură, ca să i-să deschidă »noi orizonturi«, ca să trăiască mai pe ușor, mai pe domnește ca să nu-i mai vină pofta să mai prindă de coarnele plugului, sau să se desguste, ca nici să nu mai audă de carte. Dar ca să devină *mai morali, mai lucrători, mai*

ageri la minte, școala nu și-a ajuns încă pe deplin scopul.

La aceste stări triste contribuie foarte mult și starea mizeră a învățătorilor noștri. Salarul insuficient pentru subzistența unei singure persoane, solvirea neregulată a aceluia, îl constrânge pe învățător de multe ori să-și caute alte ocupațiuni incompatibile, ba chiar degradatoare pentru poziția sa de educător. De unde deci să cauți atâta însuflețire, atâta abnegațiune la un învățător când el să luptă, să zbućiumă pentru cele mai modeste mijloace de bani? E un adevăr doar recunoscut de toată lumea, că unde nu-i câștig, nu-i însuflețire; iar unde nu-i însuflețire, nu-i propășire.

* * *

Cum are să fie întocmită școala noastră poporală ni-o spune tot Românul când e indignat asupra școlii, sau asupra noastră, de zice: »*Dacă știu că noi nu să fac popă din băiatul meu. Plugar a fost moșu, plugar a fost tata, plugar sunt eu, și plugar o să fie și el.*» Și are multă dreptate Românul nostru. Ceiace însă pare că uită el, e atributul *harnic*. Dar la moment îl auzi complectându-și răspunsul: »*Dacă tot după plugar trăesc toți domnii!*» Atunci numai te trezești că vrea să zică: Fie el numai om ca mine, cu casă și cu masă; căci care nu are casă și masă, acela nu e om cum să cade, ci iacășa un vântură-țară! Ți trebuie un răspuns mai clasic? Ce vrea Românul din băiatul său? Aceia ce e el, sau să crede a fi: *plugar harnic*.

Să naște deci întrebarea, ce e de făcut, ca școala să satisfacă pe deplin trebuințelor și nevoilor poporului nostru? Răspunsul îl găsim în contrarul relexor descrie, cari băntuie școala, anume: *Să dăm direcție practică întreg învățământului, să ferim școala de supraîncordare (de surmenaj) și să îmbunătățim starea materială a învățătorilor.*

* * *

Având odată răspunsul să vedem cum am putea aplica mai cu succes direcția practică la diferite obiecte de învățământ.

La învățământul religiunii vom da importanța cuvenită rugăciunilor ; vom alege subiecte din nemijlocita apropiere a elevilor ; vom trata subiecte din a căror învățătură morală să pot combate păcatele mai uzitate la poporul nostru.

La învățământul intuitiv vom pune mare pond pe uneltele, zidirile și acțiunile economice. Viața, care îl așteaptă, să o descriem în colorile cele mai frumoase, să o idealizăm, ca să simtă elevul de mic, că aceasta e cea mai sfântă din lume.

La învățământul limbei materne, (gramatică) vom abandona regulele seci și vom lua într'ajutor graiul viu, cartea de cetire, dând importanța cuvenită compunerilor stilistice practice.

La învățământul aritmeticei și geometriei, vom lua exemple de absolută trebuință pentru viața practică, mai ales din domeniul economiei și industriei.

La învățământul Geografiei vom trata patria noastră în detail, inzistând cu deosebire asupra solului, climei, productelor, a locuitorilor, a stării culturale și asupra mijloacelor de comunicație, — ear țările și continentele le vom trata numai în liniamente generale.

La învățământul istoriei vom stărui asupra momentelor mai însemnate din istoria universală, scoțând în relief starea socială și culturală a fiecărei epoci și marcând ca cu un fir roșu cauzele, cari au dat anză la diferite zguduiri sociale.

La istoria naturală, voi stărui cu deosebire asupra zoologiei, cunoașterea detaliată a animalelor de casă, a acestor »tovarășe de muncă« a țaranului nostru.

La economie ni-se impune o activitate cu mult mai febrilă. La plugărit, creșterea vitelor, pomărit avem cel mai larg teren de exploatat. Este indeobște cunoscut cât e de prost lucrat pământul la poporul nostru, din cauza uneltelor primitive. Știm cu toții cât sunt de slabe vitele țaranului nostru mai ales primăvara, când se începe lucrul câmpului. Este apoi curios că poporul nostru nu prea sădește pomi, cu toate că teritoriul ocupat de dânsul

e foarte priincios pentru acest ram de economie. Norocul că vântul, sau păsările, presară sămburi peste pământ din cari îi resar și Românului pomi, pe cari apoi îi lasă în voia întâmplării, fără să-i grijască.

La plugărit durere nu prea putem premerge cu exemple practice, deoarece din cauze »binecunoscute« nu prea avem nici pământ, nici vite ca să conducem economie de model. În ramura pomăritului am putea dezvolta o activitate mai mare prin școalele pomologice, dar în unele comune și aceste sunt de școală la o distanță de câțiva chilometri.

La lucrul de mână vom lua acele dexterități; cari aparțin măsuritului, deoarece aceste cad mai ales în rezortul plugarului nostru. Nu a rare ori ne întâlnim cu țărani de ai noștri, cari nu știu să cioplească un cuiu de lemn, sau să facă o încuetoare la ușe, din care cauză ușa românului e legată cu o sfoară sau cu o frânghie de teiu. Nu e în stare apoi să pună o coadă la sapă, sau săcure, — tot lucruri cari le poate săvârși un om normal cu ajutorul unei barde, unui firez, și unui gelău.

Că să nu cădem în unele nedumeriri amintesc că și aici trebuie să avem mai mult scopul în vedere. Să nu creadă cineva că eu de loc voesc să-i pun barda, firezul, sau gelăul în mâna elevului, departe dela mine așa ceva. Nu încap în cadrul unei dizertațiuni ca să-mi expun ideile pe larg referitor la acest obiect; amintesc numai în treacăt, că procesul are să fie *sințetic*, adică: dela simplu la complical, dela ușor la dificil; va să zică și aici trebuie numai direcția data.

Prin aceste lucrări practice nu vom altera, ci vom potența scopul multilateral al școlii, deoarece prin aceste indigitări nu vom crește din elev nici *plugar* nici *grădinar*, nici *măsar*; ci vom crește înainte de toate om și încă un om în direcție practică.

În locul al doilea ca mijloc de îndreptare al sistemului de astăzi am zis că ar fi ferirea școlii de supraîncordare (surmenaj).

Este cert că învățământul modern este o artă, ear învățătorul artist (sau ar trebui cel puțin să fie). Măncând de aici, cine-i va contesta unui pictor că nu a făcut bine când și-a ales din natură pasajul, care i-a convenit lui și nu unui laic? Cine-i va contesta asemenea poetului că nu a purces corect, când și-a ales un subiect, care i-a convenit sufletului său distins și nu unui critic-jandarm? Cine-i va contesta unui muzicant că nu a lucrat înțelepțește, când a prins în arcuș o doină plângătoare și nu o operetă? Că ce are artistul să aleagă, depinde dela calitățile și dispoziția sufletului său distins, are libertate nețărmată. Nu însă tot aceea libertate o are învățătorul. Aici raportul să schimbă: ești artist și nu ești artist. Contractul la noi e legat între mai mulți! Eu — artistul iubesc materia asta; inspectorul școlar ceialaltă; ear poporul, poate, a treia. Eată deci că arta noastră e luată la îndoială, de unde urmează că nu ești artist, nu mai poți alege, ci trebuie să te fii de litera moartă, să propuni tot, ca să te alegi cu puterile istovite a tale și ale unei generații.

Deci pentru delaturarea surmenajului ar fi două mijloace: sau *libertatea învățătorului în alegerea materiilor*, bine înțeles, în cadrul planului de învățământ, sau *reducerea acestora*.

* * *

Ca mijloc de îndreptare în locul al treilea am pus îmbunătățirea stării materiale a învățătorilor.

Indiscutabil că dacă învățătorul ar fi situat mai bine materialicește, școala ar face progrese uimitoare. Atunci învățătorul ar trăi numai pentru școală: ocupațiunea lui ar deveni adevărat *artă*, ear învățătorul cu adevărat *artist*. Atunci ar putea să fie întru toate de model. Când învățătorul ar avea o holdă bine arată, sămanată, săpată, plivită la timp; când ar avea o grădină

cu pomi curățiți alături, crescuți frumos ; când ar avea în grajd vite bine îngrijite, hrănite, țesălate, atunci necondiționat că s'ar schimbă radical și afacerile economice din satele noastre. Când atât tânăra generație cât și poporul ar învăța mai mult din intuiție nemijlocită, ar valoră mai mult decât toată mormânjala de carte de astăzi, deoarece vorbele ar stă în strânsă legătură cu faptele (teoria cu praxă). Pentru acest învățământ și poporul ar ști să se însuflețească, deoarece ar vedea că învață cu adevărat *pentru viață*.

De aceea să pretinde atât de urgent îmbunătățirea stării materiale a învățătorilor, deoarece suntem convinși, că din bunăstarea noastră, va răsări bunăstarea și fericirea poporului nostru !

* * *

Tema fiind de o deosebită importanță, o recomand onoratei adunări generale spre serioasă dezbatere.

Informațiuni.

Îmbunătățirea sorții învățătorilor. În meritul acestei importante afaceri, Măritul Congres național al bisericii noastre ortodoxe române a dispus convocarea unei anchete, la carea să participe învățătorii din întreaga mitropolie prin un delegat din fiecare protopopiat. Prea Venerabilul Consistor Mitropolitan a și convocat acea anchetă pe Joi 28 Decembrie st. v. (10 Ian. n.). în Sibiu (seminarul „Andreian“), denumind de comisar conducător pe P. Cuv. S. Domnul protosincol și director Dr. *Eusebiu R. Roșca*, care va avea pe lângă sine câte doi bărbați de încredere numiți din partea fiecărei eparhii. După informațiunile primite până aici, învățătorii întruniți în conferințe tractuale și-au ales de delegați:

In protopopiatul Arad	pe Iosif Moldovan dir. școl. în Arad.
„ „ Radna	„ Dimitrie Popovici „ „ „ Cuvin.
„ „ Șiria	„ Iuliu Groșorean învățător „ Gașa.
„ „ Boroșineu	„ Pavel Dârlea „ Boroșineu
„ „ Chișineu	„ Dimitrie Boar „ în Nădab.
„ „ Buteni	„ Nicolau Boșcai „ Bodești.
„ „ Hălmgăiu	„ Mihai Vidu „ Hălmgăiu.
„ „ Banat-Comloș	„ Iuliu Vuia, director „ n Comloș.
„ „ Lipova	„ Aurel Lepa, învățător în Fibiș.
„ „ Belinț	„ Simeon Faur „ „ Chisetău.
„ „ Timișora	„ Atanasie Baicu „ „ Ghiroc.

Din dieceza Caransebeșului am primit știri despre alegerea lui Ioan Vidu în protopopiatul Lugoș și George Lipovan în protopopiatul Caransebeș,

Fiind vorba de soartea și viitorul școalelor, ar fi de dorit ca delegații să se întrunească într'o conferință prealabilă pentru discutarea și pregătirea afacerilor, încă Miercuri după amiaz în prezinta anchetei. Suntem informați că se și fac pregătiri pentru această conferință și că învățătorii din părțile Timișorii și a Aradului vor conveni și plecă din Arad Marți în 26 Decembrie cu trenul personal la 6 ore 35 min. dimineața. — Doamne ajută cauzei sfinite!

Conferințe de toamnă: *Despărțământul protopopesc Radna* și-a ținut adunarea sa de toamnă în Radna, la 9/22 Oct. a. c., sub presidiul dlui Protasiu Givulescu, învățător în Soborșin. De față a fost și P. On. D. șef tractual Procopie Givulescu protoprezviter. Cu această ocaziune, tinărul învățător din loc Traian Givulescu, a ținut o prea succasă prelegere din cetire cu elevii

de clasa III, despre: „*Ursul și Leul*“. Discuțiunile urmate în jurul acestei prelegeri au fost la nivelul reclamat. Afacerile impuse despărțământelor prin circularul comitetului central, parte sau executat, parte sunt în lucrare. S'au însinuat de membri ordinari: Romul Vătaș, Petru Binchiciu, Nica Savu, Constantin Trifu și Dimitrie Ciobotă, iar de membru ajutător: Blasiu Codrean, învățător în pensiuone. S'au făcut mai multe propuneri din partea membrilor pentru promovarea cauzelor școlare. Conferința de primăvară se va ținea în comuna Căpruța la 9/22 Martie 1907.

II. *Despărțământul protopopesc Hălmașiu* s'a ținut adunarea de toamnă în Hălmașiu, la 0/23 Nov. a. e., sub presidiul dlui: Mihail Vidu, învățător în Hălmașiu. La această conferință a luat parte și P. O. D. protoprezviter tractual *Cornel Lazar* precum și alți oaspeți. A preles Ilie Cristea, inv. în Lunșoara, dezvoltând cu elevii de clasa I. sunetele „i“ și „o“ după metoda sunetelor vii și Adam Dragoș, preparand absolut, din Aritmetică, despre aflarea numitorului comun. Prelegerile s'au declarat bine succese, iar prelegătorilor li s'a exprimat mulțămită protocolară. S'au executat lucrările impuse prin circularul general al comitetului central. S'a însinuat de membru fundator al Reuniunii vrednicul român dl Dr. Teodor Pap, avocat în Hălmașiu. Conferința de primăvară se va ținea în Cinciu, la terminul cel va statori biroul despărțământului.

III. *Despărțământul protopopesc Boroșineu* s'a ținut adunarea sa de toamnă în *Seleuș-Cigerel*, la 26 Oct. (8 Nov.) a. e., sub presidiul dlui Pavel Dirlea, învățător în Boroșineu. Cu această ocaziune Gavril Șandor învățător în loc, a preles cu deplin succes elevilor din clasa I. n-rul 4 S'au executat toate lucrurile impuse prin circularul general al comitetului central. Conferințe pe primăvară se va ținea în comuna Mănerău, pe la mijlocul lunei Maiu 1907.

IV. *Despărțământul protopopesc Buteni* s'a ținut adunarea de toamnă în comuna Șilindia, la 19 Oct. (1 Nov.) 1906, în școala de acolo, condusă de învățătorul Liviu Dublea. După premergerea chemării Duhului sfânt, celebrată de P. O. Domn *Ioan Georgia* protoprezviter și inspector tractual de școale, — membrii și oaspeții adunați s'au adunat în școala din loc și au ascultat cu toții prelegerea lui Liviu Dublea, carele a propus din cantul național doina „*Eu mă duc codrul rămâne*“, care a fost ascultată cu plăcere și interes de toți participanții. Prelegerea a fost declarată de bine succasă, votându-i-se prelegătorului mulțămită. Ștudierea și aprecierea circ. comit. central s'a încredințat comisiunii cenzurătoare, pentru a veni la proxima ședință cu raport și propuneri meritice. Dizertațiunea lui Liviu Dublea „*Disciplina*

și jocul cu baza culturale etice în școala populară” a fost ascultată și primită cu aplauze din partea membrilor, iar dizertantului i s'a votat mulțăminte. Asemenea a fost ascultată și primită și dizertațiunea lui Ioan Borlea *„Învățătorii și pomăritul”*. La finea ședinței P. O. Domn protopop a prezentat și citit — spre orientarea învățătorilor — toate ordinele și dispozițiunile mai înalte referitoare la școală și datorințele învățătorilor. Proxima ședință se va ține în Buzeni la școala învățătorului Ioan Roșu.

O deosebită plăcere a produs între membrii aceluiaș despărțământ împrejurarea, că cu această ocaziune s'a înscris de membru ajutător al Reuniunii binemeritul și mult stimatul preot din Săturău Traian I. Magier, solvind la casa Reuniunii 10 cor. Cunoscând desinteresarea acestui brav preot față de soarta școlii confesionale și a învățătorilor, nu putem să nu exclamăm: Dă-ne Doamne cât de mulți asemenea preoți și atunci poporul Român fericit va fi! Să trăiască!

V. *Despărțământul protopopesc Șiria* și-a ținut adunarea sa de toamnă în comuna *Gâlșa*; la 13 26 Oct. a. e., sub presiul dlui Alecsiu Doboș învățator în Șiria. În această adunare s'a ascultat prelegerea practică din Aritmetică, ținută cu elevii proprii de Iuliu Groșorean, tractând Numărul „1.”. Prelegerea aceasta a dat anză la discuțiuni aprinse în sânul membrilor. S'au luat măsuri pentru executarea afacerilor din circularul general al comitetului central. Conferința de primăvară să va ține în comuna *Măscu*.

VI. *Despărțământul protopopesc Chișineu* și-a ținut adunarea sa de toamnă în *Macea* la 9 22 Oct. a. e., sub presiul dlui Dimitrie Boarin, învățator în Nadab. S'au ascultat prelegerile învățătorului din loc George Iancu din „Exercițiile intuitive”, „Grammatică, și din „Geografie”, cari s'au declarat de „bine succese”. S'a colectat în sânul membrilor suma de 14 cor. 60 fileri, în favorul fondului Teodor Ceonța. D-șoara Elena Murgu învățătoare în Chitigház a citit o prelegere practică foarte interesantă din istorie despre: „Cornelia mama Grahilor”. S'au făcut dispozițiuni pentru executarea punctelor din circularul general al comitetului central. Conferința de primăvară se va ține în *Curticium*, cu ocaziunea examenului final.

Comitetul Reuniunii s'a întrunit în a doua ședință Joi în 6 Dec. (23 Nov.) a. e. în Arad. Prezenți au fost: Iosif Moldovan, Dimitrie Popovici, Iuliu Groșorean, Ștefan Roja, Petru Vancu, Pavel Dârlea, Nicolau Boșcai, Ioan Vancu, Ioan Roșu, Dimitrie Boarin, Mihai Vidu, Nicolau Cristea și Dimitrie Iliș. Dintre concluzele mai importante amintim aici: s'a luat la cunoștință pașii întreprinși de prezidiu pentru încasarea taxelor restante și

s'a autorizat că încât s'ar alla membri cari n'ar satisface datoriței lor nici până la 1 Febr. 1907, să-i predeie fiscului pentru improcesuare. S'a dispus ștergerea restanțelor neincassavere. S'a luat dispoziții cu privire la redactarea organului. S'a făcut îngrijire de compactarea cărților din bibliotecă și tipărirea registrului.

In atențiunea membrilor. In conformitate cu dispozițiunile comitetului, cuprinse in informațiunea anterioară, rugăm pe fiecare membru restanțier ca până la 1 Februarie 1907, să solvească la cassarul Reuniunii taxele restante, pentru că in caz contrar, vom fi siliți a predă restanțele spre incassare fiscului prin ce s'ar cauza spese și neplăceri multora. Tot odată avizăm că la acest număr am adnexat și câte un exemplar din Registrul cărților din bibliotecă. Membrii cari ar dori a se folosi de cutare op. să se adreseze dlui bibliotecar Dimitrie Iliș învățător in Cuvin p. u. Gyorok, trimițând pentru expedarea opului, timbra de 10 fil.

Organul Reuniunii. care până aci s'au editat după anul administrativ, cu numărul de față încheie anul al III-lea, iar in Ianuarie va începe un nou an, având a se edita de aici înainte după anul solar.

Dar pentru fondul de editare a organului Reuniunii. Dl Nicolau Ștef, bine cunoscutul Nieu Stejărel, au scos de sub tipar un opșor de învățături, povești, anecdote bine aroamate cu cunoscutul său humor și imodobite cu chipuri frumoase dorind a câștiga momente de plăcere — in serile lungi de iarnă — celor ce se defectează cu lectura Cărticeica, dedicată țăranului român, poartă titlul „Pentru Țărani“ se poate procura la autor Tipografia diecezană in Arad, și la Redacțiunea organului nostru cu prețul de 1 cor. Din aceasta cărticeică a donat dl Nicolau Ștef 100 exemplare fondului de editare a organului Reuniunii. Pentru bine primita jertfă primească dl donator și pe aceasta cale mulțămita noastră.

Dar pentru Reuniune. In considerarea scopului urmărit, direcțiunea institutului de credit și economii „Victoria“ din Arad a susceput intre multele instituțiuni culturale spriginite an de an și Reuniuniunea noastră învățătorescă votându-i un ajutor de 100 cor. care sumă a și transpus-o prezidiului in zilele aceste. Pentru frumoasa jertfă pusă și prin aceasta pe altarul culturii noastre naționale primească venerabila direcțiune mulțămita și recunoștinta învățătorilor români.

Monument profesorului Ceantea. Învățătorii adunați la inmormântarea in veci neuitatului lor profesor au luat hotărârea de a ridica marelui lor binefăcător un demn monument la mormânt. Spre scopul acesta au deschis numai decât o colecță, pe care o vor inainta-o tuturor învățătorilor, foști elevi ai răposatului.

La colectă au încurs până aci următoarele sume :

Iosif Moldovan și Iuliu Grofșorean câte 5 cor., Dimitriu Olar, Pavel Dârlea, Romul Papp, Iuliu Putici (Lipova), Ioan Roșu, Teodor Cherechian, Dimitriu Popovici câte 2 cor.

Rugăm și pe aceasta cale pe toți învățătorii, indeosebi pe foștii elevi ai marelui profesor, a se asocia dorințelor noastre și a contribui după putință la aceasta frumoasă inițiativă, trimițând banii oferiiți cassariului reuniunii Iuliu Grofșorean, învățător în Galșa p. u. Világos.

† *Ioan Ardelean*, învățător și director școlar pensionat în Pecica, membru fondator al reuniunii a răposat. La înmormântarea ținută Duminecă în 17/30 Dec. 10 ore a. m. Reuniunea sa reprezentat prin prezidentul despărțământului Arad Ioan Vancu, în fruntea învățătorilor din loc și jur. Defunctul a servit cu multă demnitate catedrei timp de 40 ani, dând națiunii o mulțime de fii demni, dintre cari unii ocupă locuri însemnate în societate. Fie-i memoria binecuvântată !

† *Laurențiu C. Pop* fiul adorat al valorosului bărbat al națiunii și deputat dietal *Dr. Stefan C. Pop*, în 24 Dec. 1906 în vârstă de abia 6 luni, cauzând adâncă durere intristaților părinți și dragălașilor lui frați. Dumnezeu se mângâie pe cei intristați, iar nevinovatului său suflet să-i împărtășească fericirea ceriului !

Solvirea taxelor. Taxe de membrii au încurs la cassa Reuniunii dela Domnii : Dr. Teodor Pap, avocat în Hălmgaiu 40 coroane ca taxă de membru fondator, apoi Lazar Ionescu 12 cor., Dimitrie Micu 11 cor., Petru Russu și E. Joldea 10 cor., Elena Roja și George Sturza câte 9 cor., Iosif Moldovan și Iuliana Plașa câte 6 cor., Efreim Moldovan, Savu Crișan și Nicolae Păsulă câte 5 cor., Uroș Totorean și Nicolae Șlef câte 4 cor., Petru Costin, Dimitrie Olar și Ioan Berar câte 3 cor., Georgiu Petrovici, Romul Tăucean, Aurel Drăgan, Uroș Pinteș, Elena Bugariu, Paul Leu, Romul Perin, Mihail Oarcea și Stefan Hereț câte 2 cor., iar dela Mihai Leucuța 2 cor. 12 fil. ca taxe de membrii ordinari.

Abonament pentru organ au solvit Domnii : Florian Momac 11 cor., Dr. George Ciuhandu, Dr. Caius Bredicean, Mihai Lucuța, Dimitrie Olar, George Frugea, Mihai Oarcea, Stefan Roja, Teodor Lazar, Ioan Micoroi, Nicolae Lazarescu, Vasiliu Mangra și Cornel Lazar, Savu Crișan, Ioan Mladin câte 5 cor., Patriciu Covaci 2 cor.

Pentru diplomă. Savu Crișan 2 cor.

Registrul

cărților aflătoare în biblioteca generală a reuniunii
învățătorilor români, dela școalele populare din
protopopiatele aradane I—VII.

Registrul

cărților aflate în bibliotecă generală a reuniunii învățătorilor români dela școlile populare din protopopiatele aradane I—VII.

Nr. curent	Titlul cărții	Numele autorului	Anul apariției	Tomul	Volumele	Ediția
I. Cărți bisericești.						
1	Elemente din biblie și ist. bis.	Iosif Aron	1893		1	
2	Psaltirea scheiană (1482)	I. Bianu	1889		1	
3	Catehismul calvinesc	Gheorghe Barițiu	1879		1	
4	Legile bisericești	Meletiu Dregiei	1873		1	
5	Psaltirea în versuri	Dosoftheiu (I. Bian)	1887			
6	Psaltirea de D. Coressi	B. P. Hașdeu	1881		1	
7	Prelegeri din ist. bis. și univ.	Aug. Hauzea	1895		1	
8	Codicele voronețian	Ioan a lui G. Sbiera	1885		1	
9	Omițiile lui Ioan Gură de aur	Constantin Morariu	1888		1	
10	Manual de istoria bisericească	Ilarion Pușcariu	1893		1	
11	Sfânta scriptură	Societatea biblică	1873		1	
12	Liturgia sf. Ioan Crisostom	Nicolae Ștefi	1896		6	
13	Carte de rugăciune	Un prieten al copiilor	1888		2	
14	Episcopatul Rom. Macedoneni	Voința națională	1897		3	
II. Cărți școlare.						
15	Fizica experimentală	Emeric Andreescu	1878		1	
16	Despre legume	Nicolae Avram	1880		1	
17	Prăsirea galițelor	N. Albani	1894		2	
18	Teme pentru inv. limbei rom.	C. G. Belissimus	1880		1	2
19	Drepturile în școala poporală	" "	1874		1	
20	Mijloace pentru întuirea numerilor	Traian Barzu			1	
21	Religiunea în școala poporală	Dr. P. Barbu	1897		7	
22	Curs de limba maghiară	Paul Budiu	1885		1	
23	Abecedar	Zaharie Boiu	1874		1	
24	Elemente din Istorie	" "	1870		1	
25	Elemente din Geografie	" "	1869		1	
26	Indreptar de exerciții intuitive	G. Borgovan	1886		1	
27	Geografia Universală	Ceonte Teodor	1880		1	1
28	" "	" "	1884		1	2

Nr. curent	Titlul cărții	Numele autorului	Anul apariției	Tomul	Volumul	Ediția
29	Geografia universală	Geontea Teodor	1895		1	3
30	Aritmetica	" "	1884		1	1
31	"	" "	1899	I.	1	2
32	"	Dogariu și Darius	1881	2	1	
33	Elemente din Fizică	Darius Ioan	1888	1	2	
34	"	" "	1892	1	1	
35	Manual de limba germană	Dorca I.	1877	1	1	2
36	Geografia patriei	Darius Ioan	1888	I.	1	
37	Manual de gimnastică	Dubău N. I.	1886	I.	1	
38	Gramatica limbii române	Darius I.	1886	I.	1	
39	Istoria patriei și universală	" "	1828		1	
40	Întâia carte de cet. p. inv. l. germ.	Dorca Ioan	1891		1	
41	Gramatica limbii românești	Darius Ioan	1895	II.	2	
42	"	" "	1896		2	
43	Disciplina în serviciul educațiunii	" "	1899		2	
44	Istoria patriei și universală	" "	1895		1	3
45	Banca de școală	" "	1895		2	
46	Micul cântăreț	" "	1899	I.	1	
47	Elemente de geometrie	Dogariu și Darius	1891	I.	1	
48	Aritmetica	Dogariu Dometiu	1880	I.	1	
49	Gramatica limbii române	Darius Ioan	1892	I.	1	
50	Elemente de aritmetică	Dima Pantelemon	1880	I.	1	
51	Abecedar ilustrat	Dogariu Dometiu	1885	I.	1	2
52	Carte de cetire	Eremieviciu Nicolae	1883		1	
53	Elementariu românesc	" "	1885		1	
54	Fizica	Făgărășan Dionisiu	1888		1	
55	Geografia p. șc. pop. române	Făgărășan Moldovan	1886		1	
56	Curs practice de economie	Georgescu I.	1890		1	
57	Képes abc.	Grana Dóme				
58	Carte de cet. pentru elevii cl. II.	Groșorean și consoții	1891		1	
59	Curs metodic de Ist. naturală	Hasieviciu Ipolit	1882		1	
60	"	" "	1893		2	3
61	Leccióni din Gramatica română	Ilica Ioan	1892	I.	1	
62	Gramatica limbii românești	Ioanoviciu Basiliu	1890		1	
63	Abc. pentru inv. limbii maghiare	Koos și Darius	1890		2	
64	Iskola egészségügy köréből előadások	Kigler Gusztáv	1899	I.	1	
65	Elemente de poetica română	Lazariciu Ioan	1884		1	
66	Istoria biblică	Ludu și Darius	1891	I.	1	2
67	Gramatica română	Liuba T. M.	1892		1	
68	C. Corneliu Tacit	Muntean G. I.	1871		1	
69	Abecedar	Moldovan Iosif	1898		1	

Nr. curent	Titlul cărții	Numele autorului	Anul apariției	Tomul	Volumul	Ediția
70	A doua carte de cetire	Mai mulți prietini	1889	T o m u l I.	1	
71	Economia câmpului	Moian G.	1886		1	
72	Abecedar	Mai mulți prietini	1887		1	
73	Curs de limba maghiară	Molnár I.	1882		1	2
74	" " "	" " "	1888		1	1
75	Istoria ungariei și universală	Moldovan Silv.	1887		1	
76	Abecedar	Mai mulți pretini	1893		1	
77	"	Moldovan Iosif			1	2
78	Geografia comitatului Arad	Medrea Damaschin	1900		2	
79	Gramatica română	Muntean Gr. I.	1891		1	
80	Reflex. la es. din pr. Buziașului	Marcu Ioan	1890	4		
81	Catechisul mic din 1774	Mitropolia	1882	1		
82	Carte de cetire	Onțiu Virgil	1893	1		
83	Compendiu de pedagogie	Petroviciu Lazar Dr.	1880	1		
84	Psihologia empirică	Popescu I.	1887	1	2	
85	Comput in școala poporală	" "	875	1	2	
86	A doua carte de lectură	" "	1886	1	5	
87	Merinde dela școală	Popa George Dr.	1888	1		
88	Legendar magh. român	Putnokoy N.	1884	1		
89	Geografia Ungariei	Popp N. Dr.	1887	1	6	
90	Întăia carte de lectură	Popescu I.	1888	1		
91	Nou ab român	Petri Vasilie	1892	1	8	
92	Abecedar magh. român	Putnokoy N.	1888	1	8	
93	Religiunea creștină	Popea I.	1890	1		
94	Nou abecedar românesc	Petri Vasile	1886	1	5	
95	Cond. la apl. I. cărți de lectură	Popescu I.	1873	1		
96	Legendar	Petri Vasile	1887	1	4	
97	Istoria Ungariei p. șc. poporale	Popp N. Dr.	1886	1	8	
98	Măsurile metrice	Popp Stefan	1875	1		
99	Gramatica română	Petran Ioan Dr.	1898	2	2	
100	Curs practie despre cult. pomilor	Pop Ret. d. P. Gőncezy	1884	1		
101	Întăia carte de lect. și învățătură	Popescu I.	1888	I.		
			1871		2	
102	Gramatica limbei române	Popp Maxim	1892	1		
103	Gram. limbei rom. etn. și sint.	Petran Ioan Dr.	1900	1		
104	Elementar și Abecedar	Petri Basiliu	1870	1		
105	Carte de cetire	Pop Reteganul I.	1892	1		
106	Fabule	Russu Iosn	1885	1		
107	Întăia c. de cet. și scr. limb magh.	Roman Ioan	1897	1		
108	Îndreptar la întreb. tab. de părete	Roșu Teodor	1870	1		
109	Carte de cet. și gram. maghiară	Schulerus și Popovici	1902	1		
110	Manual pentru prop. I. maghiare	" "	1902	1		

Nr. curent	Titlul cărții	Numele autorului	Anul apariției	Tomul	Volume	Ediția	
111	Dietetica populară	Stoica Simeon	1897	Tomul I.	1		
112	Mineralogie	Stefănescu Sava	1888		1		
113	Stilul și poetica	Tempea Iosif	1882		1		
114	Introducere în economie	Tuducescu Ioan	1876		1		
115	Socoata	" "	1885		1	2	
116	Esercții intuitive	" "	1885		II.	2	
117	Istoria naturală	" "	1886		1	3	
118	Introducere în geografie	" "	1886		1		
119	Tabelele măsurilor și banii	" "	1884		1		
120	Socoata	" "	1877		1		
121	Elemente de constituție	Tipografia sem. Blaj	1892	Tomul I.	1	4	
122	Micul abecedar	Tuducescu Ioan	1887		1	2	
123	" "	" "	" "		1	4	
124	Metod de procedere la abe.	" "	1883		1		
125	Micul legendar	" "	1886		1		
126	Introducere în economie	" "	1885		1		
127	Abecedar germ. rom.	" "	1886		1		
128	Micul gratulant	" "	1881		1		
129	Catehism	Toma Moia	1888		1		
130	Geografia sau scrierea pământului	Un iub. de neamul rom.	1885		II.	2	
131	Fragmente ist. a ped. din Arad	Vuia Iuliu	1887	1			
132	Vieritul	Vancu Petru	1898	Tomul I.	1		
133	Istoriile biblice	Velovan Ioan	1897		1		
134	Conspect săplământal	Vancu Ioan	1894		1		
135	Curs practic de aritmetică	Vlaicu Arseniu	1892		1		
136	Istoria biblică	fără autor	1892		1		
III. Cărți literare.							
137	Nunta la Romani	S. F. L. Marian	1890		Tomul I.	1	
138	Înmormântarea la Romani	" " "	1892			1	
139	Nașterea la Romani	" " "	1892			1	
140	Istoria Romană (Nero. Sever)	Angel Demetrescu	1878			1	
141	La morminte de eroi	Dimitrie A. Sturza	1896	1			
142	Cimiliturile Romanilor	Arthur Gorové	1898	1			
143	Basmele Romane	Lazar Șeinean	1895	1			
144	Higiena Țăranului	Dr. N. Manolescu	1895	2			
145	Vrăji, farmece, descântece etc.	S. F. L. Marian	1893	1			
146	Vechile cronicile moldovențești	Ioan Bogdan	1891	3		Vol.	
147	XXX ani de domnie alui Carol I.	Academia Română	1897	1	1		
148	dtto dtto dtto	" "	1897	1	2		
149	Analele Academiei Române	Secțiunea istorică	1896/7	1			
150	" "	Adm. și dezbateri	1895/6	1			

Nr. curent	Titlul cărții	Numele autorului	Anul apariției	Tomul	Volume	Volumul
151	Analele Academiei	Academia Română	1894	5		1
152	" "	Secțiunea științifică	"			1
153	" "	Secțiunea istorică	1893			1
154	" "	Adm. și dezbateri	1892	3		1
155	Istoria renașterii României	Ghenadie Petrescu Dimitrie A. Sturza Dimitrie C. Sturza	1888			1
156	" " "	dtto	1889		u	2
157	" " "	dtto	1889		u	3
158	" " "	dtto			m	4
159	" " "	dtto	1890		o	5
160	" " "	dtto	1896		o	6
161	" " "	dtto	1896		o	6
162	" " "	dtto	1892			7
163	Operele lui Dimitrie Cantemir	Evenimentele Cantacuzinilor de G. Sion	1878			1
164	" " "	Descrierea Moldovei	1875			1
165	Istoria imp. Otoman de Cantemir	Dr. Iosif Hodoș	1876		L	1
166	" " "	Academia Română				1
167	Discursuri de recepțiune	" "	1894			1
168	Fundațiunea Adamachi	" "	1894		u	1
169	Biserica și Școala anul XXIV	Vasilie Mangra	1900			1
170	Almanacul soc. ac. social literare	România bună	1888		m	1
171	Dicțion. limbei ist. și populare	B. P. Hașdău	1886			1
172	" " " "	" " "			o	1
173	" " " "	" " "	1893		o	1
174	" " " "	" " "	1898			1
175	Dicționarul limbei Române	Laurean Maxim	1871			1
176	" " "	" "	1876			1
177	Glosariu	" "	1871			1
178	Glosaire	Jean-Urban Iarnic	1885			1
179	Memorialul aleg. Români	Comitetul lor	1885		L	1
180	Florile inimii	Isaia B. Bosco	1884			1
181	"1848 și România"	Reproducere	1898			1
182	Programul part. naț. liberal	D. A. Sturza	1897		u	6
183	Protocolul reuniunii	Reun. Inv. Caransebeș	1879			1
184	Fütterungs lehre	Dr. A. Lettegass	1872		u	1
185	Conferințe publice	Asoc. Aradană	1892		o	1
186	Katechismus d. d. Sprach lehre	Dr. K. Michelsen	1857			1
187	Desrobirea Țiganilor	M. Cozâlniceanu	1891		o	1
188	Observațiuni meteorologice	V. Carlo	1882			1
189	Magy. orsz. népt. egyet. gyűl. napl.	Somlyai József	1891			1

Nr. curent	Titlul cărții	Numele autorului	Anul apariției	Tomul	Volume	Volume
190	Tíz évig a föld alatt (Regény)	Mantolffy Frigyes				62
191	Tara noauă (Revista științifică)	Ioan Aenițian	1878			1
192	Discursuri pedagogice	D. A. Sturza	1857			1
193	Școale românești bunățene	Iuliu Vuia	1906			2
194	Reuniunea Românilor	Nicolau Maneguş	1893			1
195	Protocolul ad. generale a XI Reuniunea	Reuniunea	1901			1
196	Calendar diecezan	Tip. diec. Arad	1901			1
197	Ortografia română	V. Dumbravă	1897			1
198	A tanügyi kamara	Ábrai Lajos	1891			1
199	M. orsz. selyemiparának fejlődése	Fölm. Miniszter	1893			1
200	Aradi tanítók test. atapszabályai	Aradi tan. egyesület	1890			1
201	Évi jelentés	Millig József	1896			1
202	Progr. șc. civile de fete din Beiuș	Vasilie Ștefanica	1897			1
203	Progr. gimn. sup. gr. cat. din Beiuș	Ioan Butean	1897			1
204	" " " " " " " " " "	" " " " " " " " " "	1895			1
205	Pașport gen. despre "act. Ligei"	Ioan Lupulescu	1892			1
206	Statutele reun. fem. rom. din Arad și provincie	Reun. femeilor	1887			1
207	Actele conf. part. naț. rom. 1890	Part. național român	1891			1
208	Anuar financiar și economic	Petra Petrescu	1898			1
209	Monografia com. Vlădeni	Iacob Zorca	1896			1
210	Studii Psihiastrice	Dr. George Milețicu	1895			1
211	Opiniunea publică	C. Xeni	1900			1
212	Catehism politic	Mihail Boros	1869			1
213	A román nyelv látinsága	Goldis Iános	1880			1
214	Stefan Vodă cel tânăr	Iosif Vulean	1893			1
215	Colinzi	Todor Daul	1890			1
216	Prot. Congr. naț. bis. 1/13 Oct. 1897	Metropolia	1897			1
217	Despre cult. și lit. rom. în sec. XIX.	Ioan Bian	1891			1
218	Instrucțiune	Metropolia	1869			1
219	Momente mem. la aleg. de Mitrop.	"	1899			1
220	Cugetări asupra creșterii omului	Traian Barzu	1887			1
221	Discursuri	Achim Clemente N.	1868			1
222	Fragmente, über unterrichts verten	L. N. Hensler	1855			1
223	Poesii (oglindea inimii)	Gavril Bodnariu	1899			1
224	Scrisori către eleve	Maria Cioban	1900			1
225	Regulament pentru internat	Com. r. fem. rom. Arad				1
226	Micul manual de viticultură	B. S. Moga	1880			1
227	Cuv. fest la ț. lui Stefan cel mare	A. D. Xenopol	1898			1
228	Preservațiunea	Dr. Al. Caruntescu				1
229	Cultur anweisung	Oscar Knopf				1
230	Der blinde	Goden	1798			1

Nr. curent	Titlul cărții	Numele autorului	Anul apariției	Tomul	Volume	Volumele
231	Povestiri	Petra Petrescu	1892			1
232	Almanahul inv. român	Iosif Velcean	1898			1
233	Legea de pensiuine inv.	Blasiu Codrean	1893			1
234	Istoria Bănatului Severin	P. Dragalina				1
235	Cântările Vilteemului	Ioan Tuducescu	1886			1
236	Ilgiena romană	Dr. Leo Mureșan	1892			1
237	Monografia comunei Gurarăului	Ioachim Muntean	1890			1
238	Bursa	I. L. Herter	1881			1
239	Colinde	Nicolae Ștefu	1895			2
240	Topografia satului și hotarului Maidan	Sofronia Liuba și Aurelia Stancu	1895			1
241	Statutele reuniunii	Reun. inv. din Arad	1887			1
242	Protocolul ad. gen. a III.	" " "	1893			1
243	Eticheta	Ioan I. Ardelean	1889			1
244	Protocolul ad. generale a VII.	Reun. inv. Arad	1897			1
245	Rătăcirile lui Odiseu	I. T. Simon	1880			1
246	Protocolul ad. generale a IX.	Reun. inv. Arad	1899			1
247	" " " " VIII.	" " "	1898			1
248	" " " " VI.	" " "	1896			1
249	Descrierea Bănatului	Griselin				1
250	Protocolul ad. generale a II.	Reun. inv. Arad	1892			1
251	" " " " IV.	" " "	1894			1
252	" " " " V.	" " "	1890			1
253	Prinos	A. Sturza	1903			1
254	Mezőhegyesi ménés birtok		1902			1
255	Monografia comunei Măderat	Petru Vancu	1905			1
256	Istoria Biblică	G. Doré	1893			1
257	L'activité L'acgdemie Roumaine	D. Sturza	1905			1
258	Colinzi și cântece populare	Teodor Daul	1890			1
259	Răspunsurile lui D. A. Sturza		1901			1

Cuvin, la 6/18 Decembrie 1906.

arangiate prin:

Vasilie D. Ilișu
bibl. general.

Poșta noastră.

Mulțămită pentru articolii trimiși tuturor colaboratorilor, iar pentru nepublicare în acest număr din cauza vizibilă, cerem scuzele.

N. N. Din cauza unui caz de moarte în familie, cu numărul de față am cam întârziat.

L. G. în G. — Bine, am făcut așa. La Sibiu plecăm Marti dimineața cu trenul de 6 ore 34 minute.

Bibliografie.

A apărut și se află de vânzare în tipografia noastră cu prețul de **50 fileri** **Rugăciunile școlarilor și cântări bisericesti** pentru școlile române alese și întocmite de *Nicolae Ștefu*, învățător, ediția IV, completată; așa că se poate folosi și în loc de Octoich. Se extinde pe 9 coale de tipar format mic și cuprinde următoarele: Cântări la începerea școlii. Rugăciunile. Cele 10 porunci. Poruncile bisericesti. Rânduiala vecerniei. Rânduiala utreniei. Polieleul. Priceasna. Rugăciunile mesei. Troparele sărbătorilor. Cele 8 glasuri cu rânduiala vecerniei și a utreniei. Sfetilnele și stihirile evangeliilor. Să extinde pe 132 pagini de tipar.
